

ท 062 การพูดต่อหน้า

2 คาบ/สัปดาห์/ภาค 1 หน่วยการเรียนรู้

ประชุมชน

ท 071 หลักภาษาไทย

2 คาบ/สัปดาห์/ภาค 1 หน่วยการเรียนรู้

2.3.5 กระบวนการเรียนการสอน

กระบวนการเรียนการสอน มีผู้แบ่งกระบวนการเรียนการสอนไว้ดังต่อไปนี้

สุพิน บุญชูวงศ์ (2534) ได้แบ่งกระบวนการเรียนการสอนออกเป็น 4 ขั้น ดังนี้

1. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน เป็นขั้นการเตรียมความพร้อมให้แก่ผู้เรียนขั้นนี้จะสร้างความสนใจให้ผู้เรียนให้อยากรู้ อยากเห็น อยากคิด อยากทำและเป็นการเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่เข้าด้วยกัน

การนำเข้าสู่บทเรียนเพื่อจะดึงดูดความสนใจของผู้เรียนอาจทำได้หลายวิธีดังนี้

1.1 ใช้เหตุการณ์จริง วิธีนี้จะมีค่ามากที่สุด เพราะผู้เรียนมองเห็นในขณะเรียน มีของจริงทำให้น่าเชื่อถือ น่าสนใจ

1.2 นิทานเป็นสิ่งที่ผู้เรียนชอบอยู่แล้ว ถ้าครูสามารถนำไปใช้เพื่อนำเข้าสู่เรื่องที่สอนได้ ก็จะเป็นวิธีการนำเข้าสู่บทเรียนที่ดีวิธีหนึ่ง

1.3 เล่าประสบการณ์ วิธีนี้ก็เป็นวิธีนำเข้าสู่บทเรียนแบบเดียวกับการเล่านิทานต่างกันในเรื่องที่ครูนำมาเล่าเป็นเรื่องจริงที่พบเห็นมา วิธีนี้จะเหมาะกับเด็กโตมากกว่าเพราะสมจริงสมจัง น่าเชื่อถือกว่านิทาน ครูจะต้องเล่าให้สมจริงโดยใช้ท่าทางและน้ำเสียงประกอบ

1.4 ร้องเพลง วิธีนี้เป็นการนำเข้าสู่บทเรียนได้ดี ถ้าเป็นผู้เรียนระดับสูงควรใช้เพลงปลุกใจจะมีอิทธิพลมากกว่าเพลงธรรมชาติ

1.5 จัดกิจกรรมหรือแสดงบทบาทสมมุติ วิธีการนำเข้าสู่บทเรียนโดยวิธีนี้เป็นวิธีที่น่าสนใจที่สุด เพราะเป็นวิธีที่สามารถสังเกตได้ มีการใช้อุปกรณ์ประกอบมีกิจกรรมที่สร้างปัญหาให้คิด ดังตัวอย่างเช่นวิชาภาษาไทย

- เรื่องมารยาทในการฟัง - การพูด

ให้นักเรียนออกมาหน้าชั้น กลุ่มหนึ่งเป็นผู้ฟัง อีก 1 คนเป็นผู้พูดขณะที่กำลังพูดผู้ฟังไม่ฟัง ข้างเคียงกัน เป็นต้น

2. ขั้นสอน

เป็นขั้นที่เป็นหัวใจของการสอนที่จะช่วยให้เด็กเกิดประสบการณ์การเรียนรู้ซึ่งครูอาจจะใช้ วิธีสอนหลาย ๆ วิธีและกิจกรรมหลายๆ อย่าง เช่น อธิบาย สาธิต บรรยาย

แบ่งหมู่ ทดลอง ตำรวจ เป็นต้น ข้อควรคำนึงของครูผู้สอนคือไม่ว่าจะใช้วิธีสอนใด หรือ กิจกรรมใดก็ตาม ครูต้องดูจุดประสงค์การเรียนรู้เป็นสำคัญและจะต้องจัดให้เป็นไปตามลำดับของ จุดประสงค์จนครบทุกจุดประสงค์

3. ขั้นสรุป

ขั้นสรุป เป็นขั้นสุดท้ายของกิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนี้เป็นขั้นทดสอบเรื่องที่เรียนมา หรือขั้นที่ย้ำความรู้ หรือสรุปแก่นของความรู้ หรือนำความรู้ไปใช้ในทำซ้ำชั่วโมงเรียนนั่นเอง การสรุปที่ดีควรเป็นการสรุปโดยนักเรียน ถ้าเป็นไปได้ควรให้นักเรียนทั้งกลุ่มร่วมกันสรุป

กิจกรรมในการสรุปของแต่ละกลุ่มวิชาอาจแตกต่างกันบ้าง เหมือนกันบ้างขึ้นอยู่กับ เนื้อหาที่สอน

วิธีการสรุปมีหลายวิธีดังนี้

3.1 ทบทวน - สรุปเนื้อเรื่อง

การทบทวนหรือการสรุปบนกระดาน เป็นการหาแก่นความรู้ที่เรียนไปเพื่อนำ ความรู้ที่สรุปไปจดและจำไปใช้ต่อไป การทบทวนและสรุปเนื้อเรื่อง มักจะควบคู่กับการจดบน กระดานคำเพื่อให้นักเรียนได้อ่าน ได้เขียนอีกด้วย

3.2 สรุปคติ หรือข้อคิด

การสรุปคติ หรือข้อคิด เป็นการย้ำความรู้ เป็นการเตือนสตินักเรียน เพื่อให้ คิดตัวไปใช้ต่อไป ปกติแล้วจะเป็นเนื้อหาวิชาที่สอนคุณธรรม - จริยธรรม ในลักษณะของ นิทาน เหตุการณ์ วรรณคดี เป็นต้น

3.3 เพลง

เพลงก็เป็นกิจกรรมหนึ่งที่ใช้ได้ทุกขั้นตอนในการสอนรวมทั้งขั้นสรุปด้วย นักเรียนสามารถจำความรู้จากเนื้อเพลงได้ดีและไม่เบื่อหน่าย

4. ขั้นวัดผล เป็นวิธีการที่จะทดสอบนักเรียนว่าเรียนไปแล้วได้ผลอย่างไรซึ่งอาจทำได้ หลายวิธี เช่น การสัมภาษณ์ การตรวจผลงาน การตรวจงานภาคปฏิบัติ และการทดสอบ

วิธีการวัดผลมีหลายวิธี ดังนี้

4.1 การสัมภาษณ์ การวัดผลวิธีนี้จะช่วยให้ครูได้รับข้อมูลที่ถูกต้อง

4.2 การตรวจผลงาน เป็นการวัดผลงานที่ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติ เช่น การตรวจ รายงาน

4.3 การตรวจงานภาคปฏิบัติและการนำไปใช้ เป็นการติดตามวัดผล

ตามลำดับขั้นตอนของการปฏิบัติ และกระบวนการนำความรู้ไปใช้แก้ปัญหาของผู้เรียน ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นที่จะช่วยให้การวัดผลทางด้านข้อเขียนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

4.4 การทดสอบ การวัดผลด้วยแบบทดสอบอาจทำได้ 2 ประเภท คือ

ก. การทดสอบปากเปล่า เป็นการวัดผลที่มักใช้กับนักเรียนที่ยังมีข้อจำกัดในทักษะทางการอ่านและเขียน หรือนักเรียนที่อ่านและเขียนหนังสือได้แต่มีความจำเป็นอย่างที่ไม่สามารถจะใช้มือเขียนหนังสือได้ เช่น ได้รับอุบัติเหตุแขนหัก ต้องใช้ข้อทดสอบปากเปล่าหรือการทดสอบด้วยวาจา

ข. การทดสอบด้วยข้อเขียน เป็นการวัดผลด้วยแบบสอบ ซึ่งอาจมีหลายรูปแบบ เช่น ชนิดเลือกตอบ แบบเติมคำ แบบอัตนัย เป็นต้น

กึ่งฟ้า สันธวงษ์ (2536) ได้แบ่งกระบวนการเรียนการสอน ออกเป็น 3 ขั้นตอนตามลำดับดังต่อไปนี้

1. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ผู้สอนจะเลือกกิจกรรมที่เหมาะสมกับผู้เรียน เนื้อหาวิชา และสภาพแวดล้อมมาใช้ในการชักนำผู้เรียนให้สนใจอยากเรียน พร้อมทั้งจะเรียน กิจกรรมเหล่านี้ ได้แก่ การเล่าเรื่อง การสนทนา การใช้วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ประกอบการใช้คำถาม

2. ขั้นสอน

ผู้สอนจะนำเสนอเรื่องที่จะสอนโดยใช้วิธีสอนและเทคนิคต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนรับรู้เข้าใจเรื่องที่สอนได้ อาจใช้วิธีบรรยายผนวกกับการแบ่งกลุ่มปฏิบัติการ หรือวิธีอื่น ๆ ตลอดจนเทคนิคที่จะทำให้ผู้เรียนสนใจไม่เกิดความเบื่อหน่ายเรียนรู้อย่างแท้จริง ตัวอย่างเช่น ใช้การบรรยายที่ประกอบด้วย การเสนอข้อมูลหรือประเด็น การยกตัวอย่าง การสรุป การบรรยายอย่างเดี๋ยวยาวไม่ได้ผล ผู้เรียนควรมีโอกาสฝึกปฏิบัติหรือมีกิจกรรมร่วมด้วย ในกรณีนี้ผู้สอนจะได้นำเทคนิคต่าง ๆ มาใช้ประกอบด้วย เพื่อสื่อสารให้ได้ตามที่จัดจุดประสงค์หรือวางแผนไว้

3. ขั้นสรุปและวัดผล

ขั้นนี้เชื่อมโยงกับตอนปลายของขั้นสอนที่สรุปประเด็นของการบรรยายถ้าการสอนมีประเด็นเดียวก็สรุปและวัดผลได้ทันที แต่ถ้าหัวข้อที่สอนจำแนกออกเป็นหลายหัวข้อย่อย ก็จำเป็นที่ผู้สอนจะต้องสอนและสรุปทีละหัวข้อย่อย แล้วจึงสรุปรวบยอดในขั้นสรุปนี้อีกครั้งหนึ่งเพื่อตรวจสอบว่า การสอนเป็นไปตามที่วางแผนไว้อย่างครอบคลุมหรือไม่สำหรับการวัดผลนั้น จำเป็นที่จะต้องมีการประเมินได้ว่าการสอนครั้งนี้เป็นไปตามเป้าหมาย และมีสิ่งที่จะต้องปรับปรุงหรือไม่

นอกจากนี้ กระบวนการเรียนการสอน จำแนกตามแนวความคิดของ Gagne' & Briggs (1971) (อ้างถึงในกึ่งฟ้า สินธุวงศ์, 2536) ได้กล่าวโดยสรุปไว้ ดังนี้กระบวนการเรียนการสอนเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนที่ควรจะต้องประกอบด้วยกิจกรรม 9 ชนิด มีดังต่อไปนี้ กิจกรรมเหล่านี้ไม่จำเป็นต้องเรียงเป็นลำดับ อาจสลับลำดับกันบ้าง แต่ละกิจกรรมเป็นเหตุการณ์ย่อย ๆ ที่อาจเกิดขึ้นซ้ำอีกได้ เหตุการณ์ทั้ง 9 ของ Gagne' และ Briggs มีดังนี้

1. การเรียกความสนใจ

เพื่อให้ผู้เรียนพร้อมที่จะเรียน โดยการเลือกใช้สิ่งเร้าซึ่งได้แก่ หนังสือ รูปภาพ บทเรียน ภาพยนตร์ และการใช้คำถาม หรือสาริตให้ดูเป็นตัวอย่าง หรือสาริตประกอบการอธิบายและนำเสนอสิ่งเร้านั้น ๆ เพื่อเรียกความสนใจ

2. การบอกให้ผู้เรียนรู้จุดประสงค์

เพื่อให้ทั้งผู้เรียนและผู้สอนรู้จุดหมายปลายทางของการเรียนการสอน และเป็นแนวทางนำไปสู่จุดหมายเดียวกันได้ การบอกจุดประสงค์อาจจะบอกตรง ๆ บอกโดยใช้คำถาม หรือบอกโดยการแสดงหรือสาริตประกอบ

3. การเร้าให้ผู้เรียนระลึกถึงการเรียนรู้ที่จำเป็นต้องมีมาก่อน

การเร้านี้อาจใช้วิธีการ หรือบรรยายเพื่อทบทวนความรู้เดิม ให้ผู้เรียนระลึกถึงสิ่งที่เรียนมาแล้ว นำความรู้นั้นไปเชื่อมโยงกับความรู้ใหม่ เตรียมพร้อมที่จะเรียนต่อไป

4. การนำเสนอสิ่งเร้า

สิ่งเร้าในที่นี้หมายถึง สิ่งเร้าที่ใช้ประกอบการสอนซึ่งอาจมีลักษณะต่าง ๆ กัน ได้แก่ วัสดุอุปกรณ์และสื่อการสอนอื่น ๆ การนำเสนอสิ่งเร้าต้องคำนึงถึงจังหวะ ช่วงเวลา และลำดับขั้นตอนของการนำเสนอ รวมทั้งการตอบสนองของผู้เรียนด้วย

5. การชี้แนะการเรียนรู้

การชี้แนะการเรียนรู้ในการเรียนการสอน ได้แก่ การใช้คำถามนำไปสู่การเรียนรู้ การใช้วัสดุอุปกรณ์การสาริต และการให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติเพื่อให้เกิดการเรียนรู้

6. การทำให้ผู้เรียนแสดงพฤติกรรม

ผู้สอนต้องกระตุ้นและจัดสภาพการณ์ให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมสนองตอบ เช่น การจัดเตรียมเครื่องมือให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติการทดลอง การถาม การให้ทำแบบฝึกหัด เป็นต้น

7. การเฉลยผลการกระทำของผู้เรียนทันที

เป็นการตอบสนองให้ผู้เรียนทราบว่า พฤติกรรมที่เขาแสดงนั้นผิดหรือถูกต้อง แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือไม่ เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

8 การวัดผลการเรียน

การวัดผลการเรียนทำได้โดยใช้คำถาม การให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด หรือ ข้อทดสอบวัดได้ทั้งก่อนเรียน ขณะเรียน และเมื่อสิ้นสุดการเรียน เพื่อปรับปรุงแก้ไข ถ้าผู้เรียน ไม่เข้าใจ

9. การทำให้ผู้เรียนคงการเรียนรู้และถ่ายโยงการเรียนรู้ได้

การสอนต้องมีการจัดให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติซ้ำ ๆ กัน จัดให้มีการทบทวน และสร้าง สถานการณ์ที่แปลกใหม่กว่าที่เคยเรียนเพื่อฝึกการถ่ายโยงการเรียนรู้ และเป็นการตรวจสอบว่า ความรู้อยู่คงอยู่หรือไม่

จากแนวความคิดดังกล่าวมานี้ กระบวนการเรียนการสอน อาจแบ่งได้เป็น 4 ขั้น คือ ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นสอน ขั้นสรุป และขั้นวัดผลประเมินผล กิจกรรมที่จัดขึ้นจะให้ความสำคัญกับผู้เรียน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมให้มากที่สุด นอกจากนั้นครูควรส่งเสริมให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากแหล่งวิชาการต่าง ๆ เช่น เอกสาร หนังสืออ่านประกอบ หนังสืออ้างอิง หนังสือพิมพ์ วารสารและนิตยสาร เพื่อผู้เรียนจะได้มีประสบการณ์และความรู้ที่หลากหลาย

2.3.6 ความหมายของกิจกรรมเสริมหลักสูตรภาษาไทย

มีผู้ให้ความหมายของกิจกรรมเสริมหลักสูตรภาษาไทยไว้ดังนี้

สุจริต เพียรชอบ และ สายใจ อินทรมพรรย์ (2536) ได้ให้ความหมายของ กิจกรรมเสริมหลักสูตรภาษาไทย โดยสรุปว่า กิจกรรมเสริมหลักสูตรภาษาไทย คือกิจกรรมที่ ผู้เรียนเข้าร่วมด้วยความสมัครใจ ไม่มีการบังคับ การเข้าร่วมกิจกรรมไม่มีคะแนน ไม่มีหน่วยกิต จัดขึ้นนอกเวลาเรียนเพื่อช่วยส่งเสริมความรู้ ความสามารถของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนมีความริเริ่ม สร้างสรรค์ผู้เรียนรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ช่วยให้ผู้เรียนได้ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับ ภาษาไทยได้กว้างขวางชำนาญชำนาญทางภาษาดียิ่งขึ้น

ทัศนีย์ สุขเมธี (2533) ได้กล่าวถึง กิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทย โดยสรุป ไว้ว่า กิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทย คือกิจกรรมที่จัดขึ้นนอกเวลาเรียน เพื่อช่วยเสริมการ เรียนการสอนในชั้นให้ดีขึ้น เป็นกิจกรรมที่ไม่มีหน่วยกิต ไม่มีคะแนน ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรม ด้วยความสมัครใจ ไม่มีการบังคับ จัดขึ้นเพื่อเสริมการเรียนในชั้นเรียน ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ และทักษะทางภาษาไทย กิจกรรมที่จัดขึ้นอาจจัดในรูปชุมนุมภาษาไทย ชุมนุมปาลูกตา ใ้ควาที่ ชุมนุมฝึกพูด กลุ่มผู้สนใจอ่านบทละคร หรือกิจกรรมเฉพาะอย่างตามโอกาสอันควร

จากแนวความคิด ดังกล่าวนี้ อาจสรุปได้ว่า กิจกรรมเสริมหลักสูตรคือ กิจกรรมที่ จัดขึ้นเพื่อสนองความสนใจของผู้เรียน ส่งเสริมพัฒนาความสามารถของผู้เรียนไม่มีการบังคับ

ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยความสมัครใจ ไม่มีคะแนน ไม่มีหน่วยกิต ซึ่งอาจจัดได้ในรูปชุมนุมต่าง ๆ เช่น ชุมนุมภาษาไทย ชุมนุมห้องสมุด เป็นต้น

2.3.7 ประเภทของกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทย

ทัศนีย์ ศุภเมธี (2533) ได้กล่าวถึงประเภทของกิจกรรมเสริมหลักสูตร วิชาภาษาไทยตลอดจนประโยชน์ที่ได้รับ จากกิจกรรมที่จัดขึ้นไว้ ดังนี้

1. การแสดงละคร การแสดงละครเป็นกิจกรรมที่โรงเรียนควรส่งเสริม เพราะการแสดงละครนั้นเป็นกิจกรรมที่ให้ประโยชน์หลายประการ คือ

ก. ให้ความรู้และความบันเทิง

ข. ฝึกทักษะในด้านต่าง ๆ แก่ผู้เรียน คือให้ฝึกทักษะในเรื่องการวางแผนการดำเนินงาน การจัดและแสดง ตลอดจนการมีมนุษยสัมพันธ์ต่อกัน

ค. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการแสดงออก และส่งเสริมเอกลักษณ์ของผู้เรียนคือ การแสดงละครช่วยให้ผู้เรียนที่มีความสามารถ มีความถนัดหรือมีความสนใจในด้านนี้ ได้มีโอกาสแสดงออก

ง. ใช้เป็นสื่อสร้างความสัมพันธ์กับโรงเรียน โดยส่งบัตรเชิญไปยังผู้ปกครองให้มาร่วมในงาน เมื่อโรงเรียนจัดให้มีการแสดงละคร และเป็นการเผยแพร่เกียรติยศและชื่อเสียงของโรงเรียน

จ. ใช้เป็นเครื่องหารายได้ให้กับโรงเรียน

2. หนังสือพิมพ์ หนังสือที่จัดทำกันในโรงเรียนมีหลายประเภท คือ

ก. หนังสือประจำปี ทำขึ้นเป็นอนุสรณ์แก่ผู้เรียนที่สำเร็จการศึกษาชั้นสูงสุดของโรงเรียน จัดรูปเล่มมีทั้งภาควิชาการ สารคดี บันเทิง และผลงานต่าง ๆ ในรอบปีที่โรงเรียนได้จัดทำขึ้น

ข. หนังสือพิมพ์ประจำวัน แต่ละชั้นเรียนทำหนังสือขึ้นแข่งขันกันโดยมีการประกวดว่าฉบับใดควรจะได้รับรางวัล

ค. หนังสือพิมพ์ตามผนัง จัดขึ้นเพื่อแสดงความสามารถในด้านต่าง ๆ ตลอดจนใช้เป็นสิ่งที่ให้ความบันเทิง

กิจกรรมเกี่ยวกับหนังสือพิมพ์ให้ประโยชน์หลายประการ

1. ให้ประสบการณ์ และทักษะหลายประการ เช่น การเขียนเรื่อง การจัดรูปเล่มการจัดเรื่อง และตัดส่วน การทำงานร่วมกัน การจัดงบประมาณ เป็นต้น

2. ช่วยสร้างความสามัคคี เพราะการทำหนังสือเป็นเรื่องของส่วนรวมของหมู่คณะ ต้องร่วมมือร่วมใจกัน

3. การปาฐกถา เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมการศึกษาของเด็กในความรู้รอบตัวที่เรียนอยู่ และทั่ว ๆ ไป เช่น เชิญนักเขียน นักกฎหมาย เกษตรกร นักประพันธ์เป็นต้น บุคคลเหล่านี้ จะให้ประโยชน์เป็นอย่างยิ่งในด้านวิถีการดำเนินชีวิต ซึ่งนอกจากได้รับความรู้แล้ว ยังให้ประโยชน์ในด้านการแนะแนวอาชีพของเด็กและอื่น ๆ อีก

4. การได้เวที ทางโรงเรียนควรจัดให้มีการได้เวทีขึ้นในระหว่างผู้เรียนโดยให้เด็กจัดกันเอง แต่ครูคอยควบคุมอยู่อย่างใกล้ชิด เพื่อส่งเสริมให้เด็กขวนขวายหาความรู้มาโต้แย้งโดยอาศัยหลักฐาน ทำให้เด็กเป็นคนกล้าพูด ไม่ประหม่า ฝึกการใช้ปฏิภาณไหวพริบและรู้จักตัดสินใจ ปัญหาเฉพาะหน้าในแต่ละครั้งที่มีการได้เวที

5. การจัดชุมนุมต่าง ๆ เช่น ชุมนุมภาษาไทย ชุมนุมปาฐกถา ชุมนุมได้เวที เป็นต้น การจัดชุมนุมต่าง ๆ ให้ประโยชน์ในการส่งเสริมความรู้ให้กว้างขวาง ส่งเสริมความสามัคคี ส่งเสริมการเรียนรู้วิชาตามหลักสูตรให้ดีขึ้น ส่งเสริมการค้นคว้าหาความรู้ อยู่เสมอส่งเสริมความเป็นอยู่แบบประชาธิปไตย

จากแนวความคิดดังกล่าวนี้ จะเห็นได้ว่ากิจกรรมเสริมหลักสูตรที่จัดขึ้นมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาความรู้ความสามารถ กล้าพูด กล้าแสดงออก กล้าตัดสินใจ ส่งเสริมประชาธิปไตย ส่งเสริมให้ผู้เรียนค้นคว้าหาความรู้อยู่เสมอ นอกจากนี้ยังส่งเสริมการเรียนรู้วิชาตามหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2.3.8 การใช้หนังสือพิมพ์ วารสารและนิตยสารประกอบการสอนภาษาไทย

หนังสือพิมพ์ วารสารและนิตยสารมีอิทธิพลต่อการใช้ภาษาไทยเป็นอย่างมาก คลอดมันต่าง ๆ เราสามารถเลือกหรือให้นักเรียนค้นคว้ามาเสริมบทเรียน ให้ผู้เรียนสนใจและทันสมัย กว้างไกลตามโลกปัจจุบันเพราะหนังสือพิมพ์ วารสารและนิตยสารมีการปรับปรุงอยู่ตลอดเวลาการใช้หนังสือพิมพ์ วารสารและนิตยสารประกอบการสอนภาษาไทย ได้มีผู้เสนอแนะวิธีการใช้ไว้ต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

ก. การใช้หนังสือพิมพ์ประกอบการสอนภาษาไทย

สมพร มั่นตะสูตร (2526) ได้เสนอถึงวิธีการใช้หนังสือพิมพ์ประกอบการเรียนการสอนภาษาไทยดังนี้

1. ให้นักเรียนอ่านเรื่องราวจากหนังสือพิมพ์หลาย ๆ ฉบับ เพื่อเปรียบเทียบข่าวสารและข้อเท็จจริง
2. ให้นักเรียนศึกษาข้อเท็จจริงจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ ประกอบการอ่านจากหนังสือพิมพ์เพื่อวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือ ความเป็นไปได้
3. ให้นักเรียนวิเคราะห์บทความต่าง ๆ แล้วแยกข้อเท็จจริงกับความคิดเห็น

ของผู้เขียนออกจากกัน

4. ให้นักเรียนวิเคราะห์การใช้ถ้อยคำ จำนวนโวหาร และการวางรูปประโยคโดยคำนึงถึงโครงสร้างหลักของประโยคภาษาไทยเป็นสำคัญ

5. ให้นักเรียนศึกษารูปแบบการเขียนประเภทต่าง ๆ

6. ให้นักเรียนรวบรวมและศึกษาศิลปะการใช้ภาษาทั้งร้อยแก้ว และร้อยกรองจากหนังสือพิมพ์ ประกอบการเรียนการสอนการเขียนร้อยแก้วและร้อยกรอง

7. ให้นักเรียนอ่านข่าว บทบรรณาธิการ บทความ แล้วแยกรายละเอียดของรูปแบบการเขียนแต่ละประเภท

8. ให้นักเรียนสรุปเรื่องราวที่ตนสนใจ นำแสดงที่ป้ายนิเทศ

สนิท ตั้งทวี (2531) ได้เสนอแนะการนำ หนังสือพิมพ์ไปประกอบการสอนไว้ดังนี้

1. ให้นักเรียนรวบรวมข่าวต่าง ๆ จากหนังสือพิมพ์แล้วให้ช่วยกันคัดหัวข้อข่าวออกจากตัวข่าว แล้วให้คนใดคนหนึ่งอ่านข้อความจากตัวข่าวให้คนอื่นฟัง ให้นักเรียนที่เหลือช่วยกันคัดเลือกหัวข้อข่าวที่เหมาะสมมาต่อกับตัวข่าว

2. ให้นักเรียนคัดเลือกบทความโดยไม่บอกชื่อเรื่อง แล้วให้ช่วยกันตั้งชื่อเรื่องและให้เหตุผลด้วยว่าทำไมจึงตั้งชื่อ เช่นนั้น

3. นัดหมายนักเรียนอ่านข่าวจาก หนังสือพิมพ์ แล้วให้เขียนสรุปข่าวนั้นมาส่ง

4. ให้นักเรียนนำบทความจากหนังสือพิมพ์มาอ่านในชั้น แล้วให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น โดยการอภิปรายหรือโดยการเขียน หัดให้รู้จักแยกข้อเท็จจริง ความคิดเห็น หรือความรู้สึกของผู้เขียนได้

5. ครูและนักเรียนช่วยกันหาข่าวจากหนังสือพิมพ์รายวัน จากหลาย ๆ ฉบับ ฉบับที่เสนอเรื่องทำนองเดียวกัน และในวันเดียวกัน แล้วนำมาอ่านในชั้น จากนั้นให้ทุกคนเขียนวิจารณ์การเสนอเนื้อหา จำนวนภาษาไทยในการเขียนข่าวนั้น ๆ ว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร

6. แบ่งกลุ่มนักเรียนให้อ่านข่าวประเภทต่าง ๆ เช่น ข่าวเศรษฐกิจการเมือง กีฬา เป็นต้น แล้วนำมาสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

7. ให้นักเรียนหาภาพใน หนังสือพิมพ์ที่เป็นข่าวหน้าหนึ่ง แล้วสร้างบทสนทนาจากภาพที่เห็น

8. แบ่งกลุ่มอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข่าวและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โดยนำหนังสือพิมพ์มาอ่านประกอบการอภิปราย

9. ฝึกให้นักเรียนรู้จักพูดแสดงความคิดเห็นและวิจารณ์เรื่องต่าง ๆ เช่น แสดงความคิดเห็นและวิจารณ์ข่าว เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ได้อ่านพบจาก หนังสือพิมพ์

8. ให้นักเรียนพยายามสังเกตการใช้ภาษาที่บกพร่องและรวบรวมไว้ให้มาก

สนธิ ตั้งทวี (2531) กล่าวถึงการใช้วารสารและนิตยสารประกอบการสอนภาษาไทย โดยสรุปไว้ ดังนี้

1. ครูนำเรื่องราว บทความ หรือนิทานมาเล่าให้นักเรียนฟังโดยไม่บอกชื่อเรื่องแล้ว ให้นักเรียนช่วยกันตั้งชื่อเรื่อง และให้เหตุผลด้วยว่าทำไมจึงตั้งชื่อนั้น

2. ครูจัดทำความเรียงสั้น ๆ มาอ่านแล้วเขียนให้นักเรียนดูแล้วให้นักเรียนช่วยกัน บอกประโยคที่เป็นใจความสำคัญ

3. แบ่งกลุ่มให้นักเรียนไปอ่านบทความที่น่าสนใจจากวารสารหรือนิตยสารเช่น การเมือง การกีฬา แล้วมาสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

4. ครูให้นักเรียนเลือกบทประพันธ์ที่ตนเองชอบจากวารสารหรือนิตยสารมาอ่านเป็น ทำนองเสนาะให้เพื่อน ๆ ฟัง

5. ครูนำตัวอย่างประโยค ข้อความ คำประพันธ์ง่าย ๆ ที่ประกอบด้วย "ร" "ล" มาจาก วารสารหรือนิตยสารให้นักเรียนอ่านออกเสียง

6. ครูมอบงานให้นักเรียนไปอ่านบทความจากวารสารหรือนิตยสาร แล้วให้คัดลอก ข้อความที่น่าสนใจใส่ลงในบัตรรายการ โดยบอกที่มาของข้อความนั้นให้ชัดเจน

7. แบ่งกลุ่มให้ค้นคว้าคำยากจากหนังสือวารสาร หรือนิตยสารมาแจกกันแล้วบอกให้ เขียนลงในสมุดบันทึก

8. ครูนำภาพจากวารสารหรือนิตยสารหลาย ๆ ภาพ ให้นักเรียนช่วยกันบรรยายด้วย คำพูด แล้วให้เขียนเป็นความเรียงสั้น ๆ

9. ให้นักเรียนตัดภาพและคำโฆษณาจากหนังสือวารสาร หรือนิตยสารต่าง ๆ แล้ว ผนึกลงในสมุดและเขียนวิจารณ์การใช้ภาษาโฆษณานั้น ๆ

10. ให้นักเรียนฝึกแต่งเรื่องสั้น หรือนวนิยาย โดยให้กำหนดเรื่อง ฉากบทสนทนา ตามความพอใจ โดยให้ศึกษาค้นคว้าตัวอย่างจากการอ่าน

สุจริต เพียรชอบ และ สายใจ อินทร์พรรษ์ (2536) กล่าวถึงการทำหนังสือวารสาร และนิตยสารประกอบการสอนภาษาไทยไว้ ดังนี้

1. ให้นักเรียนทำบรรณนิทัศน์จากวารสารหรือนิตยสารมาส่ง

2. ให้นักเรียนเขียนข้อความลงในบัตรขนาด 5"X 8" เขียนชื่อผู้แต่ง และชื่อวารสาร ตลอดจนวัน เดือน ปี และหน้าบทความนั้นปรากฏอยู่ให้ถูกต้อง โดยเขียนเรื่องย่อ ๆ และยก ข้อความที่เห็นว่าสำคัญ จากนั้นให้แสดงความคิดเห็นนั้น ๆ เพื่อเป็นการเก็บรวบรวมความรู้ไว้ เป็นหมวดหมู่

3. ให้อ่านบทบรรณาธิการ หรือบทความต่าง ๆ แล้วให้แยกข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นข้อคิดเห็นที่ผู้เขียนบทความนั้นแทรกไว้ ทศนคติของนักเรียนที่มีต่อข้อเท็จจริงนั้นเป็นอย่างไร

4. ให้นักเรียนเขียนบทความ จะเป็นสารคดีหรือบทความวิพากษ์วิจารณ์ก็ได้

5. หัดเขียนเรื่องสั้นหรือนวนิยาย เขียนต่อกันเป็นตอน ๆ ทำนองเรื่องที่เขียนในนิยายสาร

จากแนวคิดที่มีผู้เสนอการใช้หนังสือพิมพ์ วารสารและนิยายสารประกอบการสอนภาษาไทยดังกล่าวมานี้ ผู้วิจัยได้สรุปแนวทาง การใช้หนังสือพิมพ์ วารสารและนิยายสารประกอบการสอนภาษาไทยในกระบวนการเรียนการสอน ช้่นนำเข้าสู่บทเรียน ช้่นสอน ช้่นสรุป ช้่นวัดผล ประเมินผล และการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทยไว้ ดังนี้

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. เล่าเรื่องจากการอ่านหนังสือพิมพ์ หรือวารสาร หรือนิยายสาร เรื่องใดเรื่องหนึ่งให้นักเรียนฟัง

2. นำแบบอย่างบทความที่ดี ไปให้นักเรียนดูแล้วสนทนาซักถาม

3. นำภาพตัวละครในวรรณคดีไปให้นักเรียนดูแล้วสนทนาซักถามถึงภาพที่เห็น

4. นำบทร้อยกรองจากหนังสือพิมพ์หรือวารสาร หรือนิยายสารไปอ่านให้นักเรียนฟัง

5. นำตัวอย่างประโยคหรือคำประพันธ์ง่าย ๆ ที่ประกอบด้วย "ร" "ล" จากหนังสือพิมพ์หรือวารสารหรือนิยายสาร เขียนบนกระดาน ให้นักเรียนดู แล้วสนทนาซักถาม

6. นำภาพและคำโฆษณาจากหนังสือพิมพ์ หรือวารสารหรือนิยายสารไปให้นักเรียนดูแล้วสนทนาซักถามถึงภาพที่เห็น และคำโฆษณาในภาพนั้น

7. นำตัวอย่างบทความจากหนังสือพิมพ์หรือวารสารหรือนิยายสารไปอ่านให้นักเรียนฟังแล้วสนทนาซักถาม

8. นำภาพประกอบด้วยคำราชาศัพท์ ไปให้นักเรียนดูแล้วสนทนาซักถาม

9. นำจดหมายเปิดผนึกผ่านสื่อมวลชน ไปให้นักเรียนดูแล้วสนทนาซักถาม

10. นำคำขวัญ คำสุภาษิตจากหนังสือพิมพ์หรือวารสารหรือนิยายสาร ไปให้นักเรียนดูแล้วสนทนาซักถาม

ชั้นสอน

1. แบ่งงานให้นักเรียนทำเป็นกลุ่ม ให้วิจารณ์แลกเปลี่ยนความคิดเห็น เกี่ยวกับหนังสือพิมพ์ หรือวารสารหรือนิยายสารที่ได้อ่าน

2. ให้นักเรียนแต่ละคนนำข่าวที่น่าสนใจไปฝึกอ่านออกเสียงหน้าชั้น

3. ให้นักเรียนหาคำที่เขียนผิดจากหนังสือพิมพ์หรือจากวารสาร นิตยสารรวบรวมส่ง แล้วให้บอกคำที่เขียนถูกนั้นด้วย
4. แบ่งกลุ่มให้นักเรียนวิจารณ์การนำเสนอข่าว ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสังคม
5. ฝึกให้นักเรียนหาข่าวที่สร้างสรรค์ไปอภิปรายในชั้นเรียน
6. ให้นักเรียนรวบรวมคำภาษาต่างประเทศในหนังสือพิมพ์หรือวารสาร หรือนิตยสาร ไปเขียนไว้ที่กระเป๋านั่งในห้องเรียน
7. นำสำนวนหรือประโยคบทกวีมาให้ให้นักเรียนร่วมกันวิจารณ์ แล้วแก้ไขที่ถูกต้อง
8. นำบทวิเคราะห์วิจารณ์วรรณกรรมจากหนังสือพิมพ์ หรือวารสารหรือนิตยสารไปประกอบการสอนวรรณคดี
9. ให้นักเรียนนำบทความเกี่ยวกับวรรณคดี มาจัดนิทรรศการในวันสำคัญต่าง ๆ เช่น วันสุนทรภู่ เป็นต้น
10. หาคำสะกดจากหนังสือพิมพ์ วารสารและนิตยสารไปฝึกให้นักเรียนเขียนตามคำบอก
11. นำบทความไปให้นักเรียนอ่าน แล้วให้นักเรียนสรุปสาระสำคัญจากเรื่องที่อ่าน
12. ให้นักเรียนฝึกเขียนข่าว บทความ เรื่องสั้น เสนอบนป้ายประกาศ
13. ให้นักเรียนค้นคว้าเรื่องที่นักเรียนสนใจจากหนังสือพิมพ์ หรือวารสารหรือนิตยสาร นำเสนอเป็นรายงานพร้อมมีเอกสารอ้างอิงประกอบ
14. ให้นักเรียนหาคำที่สะกดไม่ตรงตามมาตราจากหนังสือพิมพ์ หรือวารสารหรือนิตยสารรวบรวมส่ง
15. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มหาประโยคความเดียวประโยคความรวมจากหนังสือพิมพ์หรือวารสารหรือนิตยสาร
16. นำบทร้อยกรองที่ไพเราะไปให้นักเรียนถอดคำประพันธ์
17. ให้นักเรียนรวบรวมเพลงในวรรณคดี เช่น เพลงคำมั่นสัญญา ความรัก ศาสน์รัก ตั้งเป็นกลุ่ม
18. แบ่งกลุ่มให้นักเรียนหาภาพประกอบในวรรณคดี จัดทำเป็นสมุดภาพตั้งเป็นกลุ่ม
19. ให้นักเรียนฝึกแต่งเรื่องสั้น หรือนวนิยาย โดยให้กำหนดเรื่อง ฉากบทสนทนาตามความพอใจ โดยให้ศึกษาค้นคว้าจากการอ่าน
20. นำข้อความในหนังสือพิมพ์หรือวารสารหรือนิตยสาร ไปให้นักเรียนบอกรูปวรรณยุกต์ และเสียงวรรณยุกต์ของข้อความนั้น ๆ

ขั้นสรุป

1. ร่วมกันกับนักเรียนสรุปสาระสำคัญจากบทความที่นำไปให้นักเรียนอ่าน
2. ครุณาแนวคิดจากการศึกษาวรรณกรรมที่ ปรากฏตามหนังสือพิมพ์ วารสารและนิตยสารไปสรุปบทเรียน
3. ครุณาบทหรือกรอนที่ประกอบด้วย "ร" "ล" ไปสรุปบทเรียน
4. ครุณาบทเพลงในวรรณคดีไปสรุปบทเรียน เช่น เพลง สาส์นรัก ความรัก รักไม่รู้จบ ฟ้ามองกัน ปองใจรัก รักหนอรัก อิเหนารำพัน เป็นต้น
5. หลังจากที่น่าบทความไปให้นักเรียนศึกษาแล้ว ให้นักเรียนสรุปข้อความที่เป็นความจริงที่ผู้เขียนแทรกไว้ ข้อความที่เป็นข้อคิดเห็นที่ผู้เขียนแทรกไว้ร่วมกัน
6. หลังจากการศึกษาการเขียนคำขวัญ คำสุภาษิตแล้ว ให้นักเรียนร่วมกันสรุปวิธีการเขียนคำขวัญ คำสุภาษิต
7. หลังจากการเรียนรู้เรื่องคำไวพจน์แล้ว ให้นักเรียนเล่นเกมแยกพวก เป็นการสรุปบทเรียน
8. ครุณาข้อคิดจากข่าวที่ปรากฏเช่นข่าวให้คดีข้อเตือนใจ หรือบุคคลที่ทำความดีไปสรุปบทเรียน
9. ร่วมกันกับนักเรียนสรุปคำภาษาดั้งประเทศ ตามหน้าหนังสือพิมพ์ วารสารและนิตยสาร ที่ปะปนมากับภาษาไทย บนกระดาน
10. ร่วมกันกับนักเรียนสรุปข้อดี ข้อเสีย ที่ได้รับจากการอ่านหนังสือพิมพ์ วารสารและนิตยสาร หลังจากค้นคว้าบทความที่ตนสนใจส่งครูแล้ว

ขั้นวัดผลประเมินผล

1. นำบทความจากหนังสือพิมพ์หรือวารสารหรือนิตยสารไปประกอบ การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์
2. นำบทหรือกรอนจากหนังสือพิมพ์ หรือวารสาร หรือนิตยสารไปซักถามนักเรียน
3. นำกลุ่มคำที่พบในหนังสือพิมพ์ หรือวารสารหรือนิตยสารไปทดสอบนักเรียน
4. นำบทหรือกรอนจากหนังสือพิมพ์ หรือวารสารหรือนิตยสารไปทดสอบการอ่านทำนองเสนาะ ตามลักษณะของคำประพันธ์ชนิดนั้น ๆ
5. นำคำต่างประเทศในหนังสือพิมพ์หรือวารสาร หรือนิตยสารไปประกอบการสร้างแบบทดสอบ
6. นำอักษรย่อที่พบในหน้าหนังสือพิมพ์หรือวารสารหรือนิตยสารไปซักถามนักเรียน

7. นำบทหรือกรอนที่เหมาะสมไปประกอบแบบทดสอบเรื่องการแต่งคำประพันธ์
8. นำภาพการ์ตูนจากหนังสือพิมพ์ หรือวารสาร หรือนิตยสาร ไปซักถามนักเรียน
9. นำข้อความจากหนังสือพิมพ์ วารสารและนิตยสาร ไปประกอบแบบทดสอบ เรื่อง คำเป็นคำตาย
10. นำข้อความจากหนังสือพิมพ์หรือวารสารหรือนิตยสารไปประกอบการทำแบบทดสอบวัดความเข้าใจทางภาษา

กิจกรรมเสริมหลักสูตรภาษาไทย

1. นำบทหรือกรอนจากหนังสือพิมพ์ วารสารและนิตยสาร ไปให้นักเรียนแข่งขันอ่านทำนองเสนาะ
 2. ให้นักเรียนเขียนบทความ ลงในวารสารชุมนุมภาษาไทย
 3. ให้นักเรียนได้วาทะระหว่างห้องเรียนในจุดที่ดีที่ส่งเสริมให้รักการอ่าน เช่นจุดดี "ข่าวจากหนังสือน่าเชื่อถือกว่าข่าวทีวี หรือ "คู่มือมีสาระกว่าคู่มือหนังสือ"
 4. เชิญวิทยากรมาบรรยาย "บทบาทของสื่อประเภท หนังสือพิมพ์ วารสารและนิตยสาร ต่อมวลชน" ให้นักเรียนชุมนุมภาษาไทยฟัง
 5. นำบทความเกี่ยวกับวรรณคดี มาจัดนิทรรศการในวันสำคัญทางด้านภาษาไทยเช่นวันสุนทรภู่ เป็นต้น
 6. จัดรายการออกเสียงตามสายในช่วงพักกลางวันในโอกาสวันสำคัญต่าง ๆ โดยนำบทความจากหนังสือพิมพ์ หรือวารสารหรือนิตยสาร
 7. ให้นักเรียนชุมนุมภาษาไทย ฝึกการเขียนข่าว แล้วนำไปติดไว้ที่ป้ายประกาศโรงเรียน
 8. ให้นักเรียนแต่ละชั้นเรียน ทำหนังสือพิมพ์ประจำวันแข่งขันกัน โดยมีการประกวดว่าฉบับใดควรได้รับรางวัล
 9. ให้นักเรียนชุมนุมภาษาไทยร่วมกันอภิปรายถึงคุณค่าของหนังสือพิมพ์วารสาร และนิตยสาร
 10. เชิญนักประพันธ์ไปปาฐกถา ในหัวข้อเรื่อง "การแสวงหาความรู้จากการอ่าน" ให้นักเรียนชุมนุมภาษาไทยฟัง
- จากที่กล่าวมานี้ จะเห็นว่า หนังสือพิมพ์ วารสารและนิตยสาร สามารถนำไปใช้ประกอบการสอนภาษาไทยได้เป็นอย่างดี ไม่ว่าจะเป็นกระบวนการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรภาษาไทย ทั้งยังเป็นประโยชน์ทำให้บทเรียนมีความหมาย นอกจากนี้ยังช่วยให้

ผู้เรียนรู้จักแสวงหาความรู้จากการอ่านด้วยตัวเองและรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์อีกด้วย

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.4.1 งานวิจัยในประเทศ

อคุล หุตางกูล (2529) ได้วิจัยเรื่อง “อิทธิพลของหนังสือพิมพ์ไทยรายวัน ที่มีต่อการศึกษานักเรียนเตรียมทหารตามความคิดของตนเอง” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสนใจในการอ่านของหนังสือพิมพ์ไทยรายวัน และศึกษาอิทธิพลของหนังสือไทยรายวันที่มีต่อการศึกษานักเรียนเตรียมทหาร ตามความคิดเห็นของตน ผลการวิจัยพบว่านักเรียนเตรียมทหารส่วนใหญ่อ่านหนังสือพิมพ์สัปดาห์ละ 2 - 3 ครั้ง เวลาที่อ่านไม่แน่นอนหนังสือพิมพ์ ที่นิยมอ่านมากคือ ไทยรัฐ เดลินิวส์ อ่านเพื่อให้ทันต่อเหตุการณ์ เพื่อความบันเทิงและใช้ในการสนทนา นักเรียนเตรียมทหารมีความเห็นว่า หนังสือพิมพ์มีผลดีคือช่วยให้มีความรู้กว้างขวาง ทันสมัย ส่วนผลเสียคือ ทำให้เกิดทัศนคติที่ไม่ดี กังวลใจ สำหรับอิทธิพลต่อการศึกษานั้น พบว่าหนังสือพิมพ์ช่วยให้มีความรู้ด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง ความรู้รอบตัว ช่วยพัฒนาทักษะการอ่านและการรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ นักเรียนเตรียมทหารทั้งสี่เหล่ามีความคิดเห็นเกี่ยวกับอิทธิพลของหนังสือพิมพ์ไทยรายวัน ต่อการศึกษามีแตกต่างกัน

ประนอม เมืองคุ้ม (2532) ได้วิจัยเรื่อง " ความคิดเห็นของครูภาษาไทยและนักเรียน เกี่ยวกับการใช้สื่อมวลชนในการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตการศึกษา 7 " วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูภาษาไทยและนักเรียนเกี่ยวกับการใช้สื่อมวลชนในการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตการศึกษา 7 ผลการวิจัยพบว่า การนำสื่อมวลชนไปใช้ ในการเรียนการสอนทักษะ การฟัง การพูด การอ่าน การเขียน และ วรรณคดีไทยมีการปฏิบัติน้อย การนำสื่อมวลชนไปใช้ในการเรียนการสอนหลักภาษาไทยมาก แต่ นักเรียนเห็นว่ามี การนำไปใช้น้อย การนำสื่อมวลชนไปใช้ในการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ได้มากทุกประเภท ครูภาษาไทยและนักเรียนเห็นว่า การนำสื่อมวลชนไปใช้ในการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยได้รับประโยชน์มาก และในการนำสื่อมวลชนไปใช้ในการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยมีปัญหาและอุปสรรคน้อย

ประเทือง ฉายาทับ (2533) ได้วิจัยเรื่อง “การศึกษากาการใช้สารนิเทศของครูในการสอนวิชาภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้สารนิเทศของครูในการสอนวิชาภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร ในด้านการใช้ข่าว (News) ข้อเท็จจริง (Facts) ข้อมูล (Data) ความรู้ที่ได้จากการสำรวจ ซึ่งได้มีการบันทึกไว้ในรูปแบบต่าง ๆ รวมทั้งในรูปวัสดุพิมพ์และวัสดุไม่ตีพิมพ์สื่อและอุปกรณ์ต่าง ๆ รวมทั้ง

แหล่งสารนิเทศ ตลอดจนปัญหาการใช้สารนิเทศ ผลการวิจัยพบว่าในด้านข่าว ข้อเท็จจริง ข้อมูลความรู้ที่ได้จากการสำรวจ ครูใช้หนังสือเรียนมากที่สุด และใช้ตำราวิชาการ ข้อเท็จจริง หนังสืออ้างอิงมาก ส่วนวารสาร นิตยสาร และหนังสือนอกเวลาครูใช้น้อย สำหรับผลการวิจัยพบว่าครูใช้น้อยที่สุดคือ ในด้านสื่อและอุปกรณ์ต่าง ๆ ครูใช้สื่อและอุปกรณ์ต่าง ๆ น้อย ในด้านแหล่งสารนิเทศ แหล่งสารนิเทศที่ครูใช้มาก ได้แก่ ห้องสมุดโรงเรียน ห้องภาษาไทย หรือหมวดวิชาภาษาไทย และแหล่งสารนิเทศส่วนตัว ส่วนแหล่งสารนิเทศอื่น ๆ ครูใช้น้อย ครูมีปัญหาในด้านการใช้ห้องสมุดโรงเรียนน้อย

กุลธิดา ท้วมสุข (2534) ได้วิจัยเรื่อง “นิตยสารสตรีบทวิเคราะห์เนื้อหาและทัศนคติของนักศึกษาหญิง” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเนื้อหาของนิตยสารสตรี ในด้านประเภทของเนื้อหา รูปแบบการนำเสนอเนื้อหา และสาระสำคัญของเนื้อหา และเพื่อศึกษาทัศนคติของนักศึกษาหญิงที่มีต่อเนื้อหาของนิตยสารสตรี นิตยสารสตรีที่คัดเลือกเพื่อศึกษาในงานวิจัยมี 8 ชื่อเรื่องคือ แพรว คัทลัน ลลนา ขวัญเรือน กุลสตรี สตรีสาร ผู้หญิง 24 และหญิงไทย ผลการวิจัยพบว่า ในด้านประเภทเนื้อหาที่พบในนิตยสารสตรีทุกชื่อเรื่องคือการท่องเที่ยว สุขภาพอนามัย อาหารและโภชนาการ แฟชั่นและความงาม เรื่องราวในประเทศและต่างประเทศ นวนิยาย เรื่องสั้น บทวิจารณ์ ส่วนเนื้อหาที่ลงพิมพ์ในอัตราร้อยละสูงสุดคือเรื่องราวบุคคลและผลงาน ในแพรว และคัทลัน นวนิยายและเรื่องสั้นในสตรีสาร กุลสตรี หญิงไทย ขวัญเรือน ลลนา ส่วนแฟชั่นและความสวยงามในผู้หญิง 24 ในด้านรูปแบบการนำเสนอเนื้อหาพบว่า มีมากที่สุด 4 รูปแบบคือ คอลัมน์ประจำ มีมากในหญิงไทย กุลสตรี ขวัญเรือน และลลนา ข่าวและภาพมีมากที่สุด ในผู้หญิง 24 และแพรว บทความและสารคดีมีมากที่สุดในคัทลัน และบันเทิงคดีมีมากที่สุดในสตรีสาร ในด้านสาระสำคัญของเนื้อหาเน้น บทบาทของผู้หญิงในทัศนคติของคนยุคใหม่คือทำงานนอกบ้าน กล้าแสดงออก เชื่อมมั่นในตัวเองสูง รสนิยมดี อยู่ในกลุ่มแพรว คัทลัน ลลนา และผู้หญิง 24 ส่วนเนื้อหาเน้นบทบาทของผู้หญิงในฐานะแม่บ้านและหน้าที่เป็นแม่ เมีย และลูกที่ดี วิธีทำอาหาร วิธีตัด เย็บเสื้อผ้า งานฝีมือและคอลัมน์สำหรับเด็ก อยู่ในกลุ่มของ ขวัญเรือน กุลสตรี และหญิงไทย เนื้อหาครอบคลุมหลาย ๆ ด้าน เน้นสารคดีกับอาชีพคนชั้นกลาง ข่าวบุคคลทั่วไป เรื่องของภาษาและวรรณกรรม รวมทั้งนวนิยายและเรื่องสั้น เป็นที่สนใจอ่านของผู้หญิงในระดับทั่วไป คือ สตรีสาร ในการศึกษาทัศนคติ พบว่านักศึกษาหญิงชอบอ่านนิตยสารในกลุ่มเพื่อผู้หญิงสมัยใหม่มากที่สุด ซึ่งได้แก่ แพรว คัทลัน ลลนา และผู้หญิง 24 คอลัมน์ที่ชอบอ่านคือ เรื่องที่ให้ความรู้และสารคดี แฟชั่น ความสวยงาม นวนิยาย เรื่องสั้น เรื่องแปล คอลัมน์บันเทิงคดี คอลัมน์สัมภาษณ์บุคคล ส่วนทัศนคติต่อสาระความรู้ที่ได้รับในระดับมากคือ แฟชั่น บุคคลและผลงาน คหกรรมศาสตร์ และการท่องเที่ยว สาระความรู้สามารถนำไปใช้

ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองในระดับมากคือการปรับปรุงบุคลิกภาพส่วนตัวให้เหมาะสมและดีขึ้น การปรับตัวให้เข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อม ความห่วงใยในเรื่องสุขภาพส่วนตัวและความงาม และเกิดแรงจูงใจในการทำงานให้ดีและประสบผลสำเร็จ

กิ่งกาญจน์ หลิมวาณิช (2538) ได้วิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดนครปฐมที่มีต่อการใช้ภาษาไทยของสื่อมวลชน” โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนชาย กับนักเรียนหญิงและนักเรียนที่เรียนแผนการเรียนวิชาสามัญกับวิชาชีพ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นว่าการใช้ภาษาไทยของหนังสือพิมพ์ วิทยุและโทรทัศน์มีความถูกต้องเหมาะสมประโยชน์ที่ได้รับจากสื่อมวลชน และการใช้ภาษาไทยของสื่อมวลชนที่ควรปรับปรุงอยู่ในระดับมาก เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนชายและนักเรียนหญิง นักเรียนที่เรียนสายวิชาสามัญและวิชาชีพเกี่ยวกับความถูกต้องเหมาะสมในการใช้ภาษาไทยของหนังสือพิมพ์ วิทยุและโทรทัศน์ ประโยชน์ที่ได้รับจากสื่อมวลชน และการใช้ภาษาไทยของสื่อมวลชนที่ควรปรับปรุงพบว่ามีความเห็นที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบว่ามีความคิดเห็นของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงเกี่ยวกับการภาษาไทยของหนังสือพิมพ์ถูกต้องเหมาะสมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จิรพงษ์ ของเพชร (2538) ได้วิจัยเรื่อง “การใช้สื่อมวลชน ในการเรียนการสอนสังคมศึกษาของอาจารย์สังคมศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประเภทของสื่อมวลชน ลักษณะการใช้ประโยชน์จากสื่อมวลชนตลอดจนปัญหาและอุปสรรค และข้อเสนอแนะการใช้สื่อมวลชนในการเรียนการสอนสังคมศึกษาของอาจารย์สังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ประเภทสื่อมวลชนที่อาจารย์สังคมศึกษาใช้ในการเรียนการสอนมากที่สุด คือ หนังสือพิมพ์ส่วนลักษณะของการใช้ประโยชน์จากสื่อมวลชนอาจารย์ส่วนมากใช้โดยการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในรูปการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ศึกษา อภิปรายวิพากษ์วิจารณ์ เนื้อหาสาระของสื่อมวลชน ส่วนปัญหาและอุปสรรคของการใช้สื่อมวลชนมีปานกลาง และเสนอแนะว่าสื่อมวลชนควรเสนอเนื้อหาสาระทางวิชาการที่สอดคล้องกับจุดประสงค์ของการเรียนตามหลักสูตรกำหนด และสร้างสรรค์สังคม ส่งเสริมจริยธรรมตลอดจนสามารถประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

ฉลอง บุญธรรมเจริญ, ชัยชาญ วงศ์สามัญ และนิพนธ์ คุณารักษ์ (2538) ได้วิจัยเรื่อง “สื่อสิ่งพิมพ์ที่เหมาะสมกับการพัฒนาเยาวชนชนบทในจังหวัดขอนแก่น” โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาชนิด รูปแบบและเนื้อหาของสื่อสิ่งพิมพ์ที่เหมาะสมกับความต้องการ

ของเยาวชนชนบทในจังหวัดขอนแก่น และเพื่อเปรียบเทียบระดับความต้องการของเยาวชนชนบทที่มีต่อลักษณะและชนิดของสื่อสิ่งพิมพ์ จำแนกตามเพศ อายุ และระดับการศึกษาของเยาวชน ผลการวิจัยพบว่า ระดับความสนใจในการอ่านของเยาวชนชนบทส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง จุดมุ่งหมายหลักในการอ่านคือเพื่อต้องการศึกษาหาความรู้และหาความบันเทิง เมื่อพิจารณาจากระดับความสนใจและความถี่ในการอ่าน ปรากฏว่าหนังสือการ์ตูนเป็นที่นิยมของเยาวชนมากเป็นอันดับหนึ่ง และหนังสือพิมพ์เป็นอันดับสอง เยาวชนส่วนใหญ่ต้องการสื่อสิ่งพิมพ์ที่พิมพ์ด้วยตัวอักษรแบบธรรมดา และมีภาพประกอบเป็นภาพถ่ายสีธรรมชาติ เยาวชนหญิงมีระดับความต้องการต่อหนังสือพิมพ์ วารสาร และจดหมายข่าวสูงกว่าเยาวชนชาย และเยาวชนที่มีอายุมากมีระดับความต้องการต่อหนังสือพิมพ์ วารสาร แผ่นปลิว จดหมายข่าว และหนังสือคู่มือสูงกว่าเยาวชนที่มีอายุน้อย ประโยชน์ที่เยาวชนชนบทได้รับจากการอ่านหนังสือ คือได้รับความรู้เพิ่มขึ้น ท้นต่อเหตุการณ์ พร้อมทั้งได้รับความบันเทิงไปพร้อมกันอีกทั้งยังใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ด้วย

ธัชนันท์ คตสุข (2539) ได้วิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์เนื้อหาความรู้ที่เกี่ยวข้องกับวิชาภาษาไทย “ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาความรู้ที่เกี่ยวข้องกับวิชาภาษาไทยและรูปแบบการนำเสนอ ซึ่งปรากฏในหนังสือพิมพ์รายวัน จำนวน 7 ชื่อฉบับ คือ สยามรัฐ มติชน ไทยรัฐ เดลินิวส์ ข่าวสด บ้านเมือง แนวหน้า ผลการวิจัยพบว่า หนังสือพิมพ์ 7 ชื่อฉบับเสนอเนื้อหาความรู้ที่เกี่ยวข้องกับวิชาภาษาไทยในเรื่องวรรณกรรมปัจจุบันมากเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาคือ แนะนำหนังสือ ปกิณกะ หลักภาษา การใช้ภาษา และวรรณคดีมรดกตามลำดับ นอกจากนี้หนังสือพิมพ์รายวัน 7 ชื่อฉบับ เสนอรูปแบบการนำเสนอเนื้อหาความรู้เกี่ยวข้องกับวิชาภาษาไทยในรูปของนวนิยายมากเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาคือความเรียง วรรณกรรมสร้างสรรค์ ที่ผู้อ่านเขียนส่งมา และบทความตามลำดับจากผลการวิจัย แสดงให้เห็นว่าหนังสือพิมพ์ 7 ชื่อฉบับเสนอความรู้เกี่ยวข้องกับวิชาภาษาไทย แต่มีความแตกต่างกันในด้านการนำเสนอ ครูภาษาไทยควรนำความรู้เหล่านี้มาใช้ในการเรียนการสอนภาษาไทยอย่างมีประสิทธิภาพ

2.4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Vigil (1987) ได้วิจัยเรื่อง “ การใช้เนื้อหาจริงในการสอนภาษาสเปน ระดับพื้นฐานของนักศึกษาในระดับวิทยาลัย ” โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อใช้สื่อสิ่งพิมพ์ที่เป็นของจริงมาใช้กับเนื้อหาประกอบการสอน กลุ่มทดลองเป็นนักเรียนที่เรียนวิชาภาษาสเปนในวิทยาลัยชุมชน ออสติน ซึ่งไม่มีพื้นความรู้ในภาษาสเปนมาก่อนเลย กลุ่มควบคุมมี จำนวน 20 คน โดยสอนแบบธรรมดาและใช้หนังสือเรียนที่มีอยู่แล้วในภาคเรียนที่ 1 ส่วนกลุ่มทดลองซึ่งมีนักเรียน 20 คน

เช่นเดียวกัน ใช้สื่อจากของจริงคือหนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร บทโฆษณา เรื่องสั้นคำประพันธ์ และบทละครประกอบการเรียนตลอดระยะเวลา 11 สัปดาห์ของการทดลอง ทั้ง 2 กลุ่มได้ให้ทำแบบทดสอบหลังเรียน และทดสอบปากเปล่า ผลการทดสอบพบว่า ในการทดลองโดยใช้ข้อสอบมาตรฐานทั้ง 2 กลุ่มทำคะแนนได้ไม่แตกต่างกัน ส่วนการทดสอบปากเปล่ากลุ่มทดลองมีการค้นคว้ามากกว่า ทำให้ทำคะแนนได้สูงกว่ากลุ่มควบคุม

Stowell - Ruzicka (1991) ได้วิจัยเรื่อง ผลกระทบที่เกิดจากการสอนต่อความรู้พื้นฐาน และการใช้คำศัพท์ (ภาษาฝรั่งเศส) ของผู้เรียน วัตถุประสงค์ของการวิจัยนี้เพื่อศึกษาผลของการสอนคำศัพท์ ภาษาฝรั่งเศส ต่อความรู้ของผู้เรียนในการใช้คำศัพท์ โดยใช้แบบทดสอบ 5 แบบ คือ การทดสอบความหมายของคำศัพท์ ที่กำหนดวิธีทดสอบเดิมคำศัพท์ลงในช่องว่าง การทดสอบความเข้าใจเนื้อเรื่องที่มีคำศัพท์อยู่ การทดสอบการเขียนเรียงความโดยให้นักเรียนเลือกนำคำศัพท์มาใช้ และการทดสอบการอ่าน การวิจัยครั้งนี้จะใช้นักเรียนในโรงเรียนมัธยมจำนวน 81 คน ซึ่งกำลังเรียนภาษาฝรั่งเศสเป็นปีที่ 2 โดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม แต่ละกลุ่มใช้การทดสอบคนละแบบคือ ใช้วิธีสอนแบบธรรมชาติ ซึ่งให้นักเรียนเขียนคำศัพท์ 12 คำ แล้วให้ความหมายเป็นภาษาอังกฤษ สอบแบบละเอียดให้นักเรียนเรียนคำศัพท์ แล้วให้ความหมายเป็นภาษาฝรั่งเศส พร้อมทั้งให้หาคำที่มีความหมายเหมือนกัน และคำที่มีความหมายตรงกันข้าม ใช้วิธีสอนแบบข้อ 2 แล้วให้นักเรียนอ่านจากนิตยสาร วารสารใหม่ เป็นเวลา 20 นาที เพื่อหาคำศัพท์ เอกสารที่ให้นักเรียนอ่านรวมไปถึง คำศัพท์ 12 คำ 2 ชุดที่ประกอบด้วยความหมาย เกมที่ใช้ประกอบในการสอนคำศัพท์ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ในการทดสอบศัพท์กลุ่มที่ 1 และ 3 ได้รับผลที่น่าพอใจกว่ากลุ่มที่ 2 ในการทดสอบการใช้คำศัพท์ในการเขียนเรียงความ พบว่า ไม่มีนักเรียนคนใดใช้คำศัพท์ที่เขียนมาแล้ว ในการทดสอบการอ่านเพื่อความเข้าใจได้ผลเท่ากันทุกกลุ่ม ส่วนการวัดด้านอื่น กลุ่มที่ 3 ได้รับผลเป็นที่น่าสนใจกว่า 2 กลุ่มแรก จึงสรุปได้ว่าการที่นักเรียนได้เลือกอ่านสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ตามความสนใจทำให้นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์กว้างยิ่งขึ้น

Miller (1992) ได้วิจัยเรื่อง ผลของการเขียนข่าวที่มีผลกระทบต่อความสามารถในการอ่านข่าวของเด็กชั้นประถมศึกษาที่ไร้ความสามารถในการเรียนภาษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจนักเรียนที่ไร้ความสามารถด้านการเรียนภาษา โดยทดสอบกับนักเรียนชายจำนวน 5 คน เรียนระดับเกรด 4 ของโรงเรียนประถมศึกษา ซึ่งเป็น บุคคลที่มีปัญหา ทั้งการพูด และการเขียน ซึ่งประกอบไปด้วยนักเรียนชาย 11 คน และหญิง 1 คน นักเรียนได้รับการฝึกให้เขียนข่าวรวบรวมข่าว และอ่านข่าวให้เพื่อน ๆ ฟังในแต่ละเดือน โดยเลือกข่าวหนึ่งข่าวจากข่าวต่าง ๆ สำหรับการสรุปข่าวของแต่ละเดือน นักเรียนอ่านหนังสือพิมพ์ ของพวกเขาให้กันและกันฟัง รวมทั้ง

เพื่อนร่วมชั้นเรียนอื่น ๆ ด้วย ผลจากการศึกษานี้พอสรุปได้ว่าการเปลี่ยนแปลง ในทางที่ดีต่อนิสัยการอ่านหนังสือพิมพ์ การยอมรับถึงประสิทธิภาพของการเขียนข่าวต่อความสามารถในการอ่านข่าว พัฒนาความสามารถในการอ่านข่าวในหนังสือพิมพ์ทั่วไป

Pasquarelli (1996) ได้วิจัยเรื่อง อิทธิพลของการอ่านวารสารของครูต่อการสอนการอ่าน โดยทดลองกับครูโรงเรียนประถมแห่งหนึ่ง ซึ่งเป็นที่ยอมรับ จำนวน 4 คน ของคำบกนั้น โดยให้ครูทั้ง 4 คน อ่านวารสารเป็นเวลา 8 สัปดาห์ แล้วบันทึกเนื้อหาที่จะนำมาใช้สอนอ่าน ทั้งก่อนการอ่านระหว่างที่อ่านและหลังการอ่าน นอกจากนี้ยังสัมภาษณ์ครูทั้ง 4 คน พร้อมทั้งให้ทำแผนการสอนที่เตรียมจากวารสาร 2 บท หลังจากนั้นผู้วิจัยสังเกตการสอนในเวลาที่ครูทั้ง 4 คน ปฏิบัติการสอนจริงในชั้นเรียน การวิจัยพบว่า ครูทั้ง 4 คน สามารถนำวารสารไปใช้ในการสอนอ่านอย่างเป็นขั้นตอนทั้งก่อนการอ่าน ระหว่างที่อ่านและหลังการอ่าน ครูทั้ง 4 คนพบว่า จากเนื้อหาในวารสารครูสามารถวิเคราะห์ขอบข่ายความยากของเนื้อหาได้ เนื้อหาตรงกับ ความสนใจของนักเรียน และนำเนื้อหาในวารสารไปเตรียมการสอนและสร้างแบบฝึกให้นักเรียนค้นคว้าด้วยตนเอง

จากการศึกษาผลงานวิจัยทั้งในประเทศและผลงานวิจัยต่างประเทศดังกล่าวมานี้ สรุปได้ว่า เป็นงานวิจัยที่เกี่ยวกับการนำหนังสือพิมพ์ วารสารและนิตยสาร ไปใช้ประกอบการเรียนการสอนเป็นส่วนใหญ่ รวมทั้งการวิเคราะห์เนื้อหาของวารสารและนิตยสาร ซึ่งงานวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงประโยชน์ของหนังสือพิมพ์ วารสารและนิตยสาร สามารถนำไปเป็นสื่อในการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยได้เป็นอย่างดี ความทันสมัยของเนื้อหาและความหลากหลายของสาระช่วยสร้างบรรยากาศในการเรียนไม่จำเจ ทั้งยังเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน และนำสิ่งที่ได้รับจากการอ่านมาปรับปรุงใช้เป็นประโยชน์ต่อตนเองได้ดีอีกด้วย